

Kortelė:

1049867_RegNr_e2A-659-112/2015

<http://www.infolex.lt/tp/1049867>

Pranešėja Rimvida Zubernienė Civilinė byla Nr. e2A- 659-112/2015

Teisėjas Petras Mineikis (Proceso Nr. 2-10-3-00391-20144-6)

Procesinio sprendimo kategorija:

(S)

44.3; 44.2.4.1; 44.2.4.2; 21.14;121.18; 121.21.

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2015 m. gegužės 25 d.

Klaipėda

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš kolegijos pirmininkės Rimvidos Zubernienės, kolegijos teisėjų Raimondos Andrulienės, Jolantos Gailevičienės, rašytinio proceso apeliacine tvarka išnagrinėjo **ieškovo R. P. apeliacinį skundą dėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2015 m. sausio 6 d. sprendimo** civilinėje byloje pagal ieškovo R. P. ieškinį atsakovėms Palangos miesto savivaldybės administracijai, UAB „Palangos komunalinis ūkis“ dėl turtinės ir neturtinės žalos, padarytos sužalojant fizinio asmens sveikatą, atlyginimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

ieškovas kreipėsi į teismą ir prašė priteisti iš atsakovių 13 492,04 Lt turtinės ir 1000 Lt neturtinės žalos atlyginimo, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos bei visas ieškovo patirtas bylinėjimosi išlaidas. Nurodė, kad 2013-08-08 10.00 val. ieškovas ties Kretingos ir Ganyklų gatvių sankryža, Palangoje, važiuodamas apie 30 km/h greičiu, įvažiavo į duobę ir apvirto. Dėl to buvo apgadintas motociklas HONDA VT1300S, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), priklausantis S. M.. Įvykio metu susižalojo ir pats ieškovas R. P.. Eismo įvykio metu buvo apgadinta transporto priemonė ir jai buvo būtina atlikti remonto darbus. Atlikus transporto priemonės įvertinimą nustatyta, kad transporto priemonei žala padaryta už 13 239,26 Lt. Šią žalą ieškovas atlygino transporto priemonės savininkui S. M.. Taip pat minėto eismo įvykio metu ieškovui buvo nustatyti sveikatos sužalojimai, dėl ko jis patyrė ir neturtinę žalą, kuri susidarė dėl patirto skausmo, išgąsčio, negalėjimo daugiau nei mėnesį tinkamai atlikti darbo pareigų. Ieškovo teigimu, atsakovės neįvykdė savo pareigos užtikrinti tinkamą ir savalaikę kelio dangos priežiūrą ir organizuoti saugų eismą – nepasirūpino, kad kelio danga būtų operatyviai sutvarkyta, specialiais

kelio ženklais nepažymėjo eismui pavojingo kelio ruožo. Pažymėjo, jog prieš eismo įvykį ieškovo greitis nebuvo fiksuotas, todėl Palangos miesto savivaldybė nepagrįstai teigia, kad ieškovas viršijo greitį.

Atsakovė Palangos miesto savivaldybės administracija su ieškiniu nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Pažymėjo, jog iš 2013-08-08 Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos miesto policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus vyriausiojo patrulio S. M. surašyto administracinio teisės pažeidimo protokolo matyti, kad ieškovas pažeidė Kelių eismo taisyklių 9 ir 135 punktus ir eismo įvykiui esminę reikšmę turėjo ne duobės kelyje buvimas ar įspėjamųjų ženklų nebuvimas, o paties ieškovo veiksmai.

Atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ taip pat su ieškiniu nesutiko ir nurodė, jog žalą turi atlyginti savivaldybė, dėl kurios neteisėtų veiksmų atsirado žala, todėl UAB „Palangos komunalinis ūkis“ nėra tinkama atsakovė. Be to, nurodė, kad dėl žalos kaltas pats ieškovas.

Klaipėdos miesto apylinkės teismas 2015-01-06 sprendimu ieškinį atmetė. Priteisė iš ieškovo R. P. atsakovei UAB „Palangos komunalinis ūkis“ 579,24 Eur bylinėjimosi išlaidų. Teismas, įvertinęs tarp Palangos miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Palangos komunalinis ūkis“ pasirašytą paslaugų tiekimo sutartį, sprendė, kad byloje UAB „Palangos komunalinis ūkis“ yra tinkama atsakovė. Teismas nustatė, kad ieškovas padarė pažeidimus, numatytus Kelių eismo taisyklių 9 ir 135 punktuose, bei administracinį teisės pažeidimą, numatytą ATPK 124¹ straipsnio 7 dalyje. Duomenų, kad ieškovas įstatymų nustatyta tvarka būtų apskundęs 2013-08-08 Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos miesto policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus vyriausiojo patrulio S. M. nutarimą Nr. 60N-2836589-13, kuriuo jam paskirta 30 Lt bauda, nėra. Teismas, įvertinęs byloje esančius įrodymus bei šalių, jų atstovų, liudytojo paaiškinimus, duotus teismo posėdžio metu, konstatavo, kad 2013-08-08 ieškovas, nebūdamas pakankamai atidus ir rūpestingas bei nesilaikydamas saugaus greičio, įvažiavo į kelyje esančią duobę, apvirto, dėl to buvo apgadinta jo vairuojama transporto priemonė ir jis buvo sužalotas. Vertindamas ieškovo teiginius, jog jis važiavo apie 30 km/h greičiu (nors ši aplinkybė ieškovo ir neįrodyta), teismas atsižvelgė į oro sąlygas, buvusias eismo įvykio dieną. Kadangi oro sąlygos buvo geros, todėl sprendė, kad pats ieškovas dėl savo neapdairaus elgesio neįvertino galimų pasekmių. Tiesioginis priežastinis ryšys yra būtent tarp ieškovo veiksmų ir atsiradusių pasekmių (nuostolių), nes pasirinkus saugų greitį, taip pat ėmusis kitų atsargumo priemonių, t. y. nepažeidus Kelių eismo taisyklių (KET 9, 135 p.), jokių žalingų pasekmių nebūtų kilę.

Apeliaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2015-01-06 sprendimą ir priimti naują – ieškovo ieškinį atmesti, priteisti ieškovo patirtas bylinėjimosi išlaidas. Apelacinį skundą grindžia šiais motyvais:

1. Nesutinka su teismu, jog Palangos miesto savivaldybės administracija nėra tinkama atsakovė šioje byloje. Vadovaudamasis Kelių įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 1–5 punktais, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktu, teigia, kad savivaldybių prievolė yra užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių eismui, kad jis atitiktų teisės aktų reikalavimus. Pasak apelianto, aplinkybė, kad su trečiuoju asmeniu savivaldybė sudarė sutartį dėl paslaugų, nepašalina pačios savivaldybės įstatyme įtvirtintų funkcijų ir su jų vykdymu susijusių prievolių, jų neperkelia kitam asmeniui. Civilinė sutartis reglamentuoja tik sutartinių šalių tarpusavio teises ir pareigas. Žalą privalo atlyginti kelių savininkė – savivaldybė, todėl ji yra tinkama atsakovė byloje. Be to, pažymėjo, jog sutartyje nebuvo nurodyta tiesioginė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ atsakomybė prieš trečiuosius asmenis. Palangos miesto savivaldybė, jei iš jos bus priteistas žalos atlyginimas, regreso teise turės reikalauti atlyginti žalą iš UAB „Palangos komunalinis ūkis“. Įstatymas taip pat numato ir solidariąją pavidimą davusio ir pavidimą vykdančio asmenų atsakomybę.
2. Teismas nepagrįstai išimtinai vadovavosi administracinio teisės pažeidimo protokolu ir nutarimu Nr. 60N-2836589-13, kuriuose nustatyta, kad ieškovas nepasirinko saugaus

greičio. Mano, kad teismas nepagrįstai šiais dokumentais vadovavosi kaip prejudicinę reikšmę turinčiais įrodymais, nes tai neatitinka formuojamos teismų praktikos.

3. Teismas nepagrįstai konstatavo, kad nėra priežastinio ryšio tarp žalos ir sankryžos trūkumų. Teismas nepagrįstai rėmėsi patrulio surašytu protokolu, nes jis nematė eismo įvykio, o išvadą, kad nepasirinko saugaus greičio, padarė tik todėl, kad ieškovas nepastebėjo duobės. Ieškovas nebuvo nubaustas už greičio viršijimą, nubaustas abstrakčiu pagrindu, kad nepasirinko saugaus greičio. Nesutinka su teismu, jog ieškovas privalėjo įrodyti, kad neviršijo greičio ir važiojo 30 km/h greičiu. Teigia, jog atleidimo nuo civilinės atsakomybės sąlygas privalo įrodyti atsakovas. Atsakovės taip pat nepaneigė ieškovo nurodytų aplinkybių dėl duobės dydžio, o teismas nepagrįstai sprendė, kad tai turėjo įrodyti ieškovas. Be to, apeliantas nurodė, kad duobės negalėjo pats pastebėti dėl to, kad ji buvo judrioje sankryžoje. Jei gatvėje nebūtų buvę duobės, tai ieškovas nebūtų patyręs žalos, todėl tarp ieškovo patirtos žalos ir atsakovių neveikimo yra priežastinis ryšys.

Atsiliepimu į apeliacinį skundą atsakovė Palangos miesto savivaldybė prašo jį atmesti ir palikti pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą. Dėl tinkamo atsakovo nurodė, kad savivaldybė perleido UAB „Palangos komunalinis ūkis“ gatvių valdymo teisę, todėl ji ir yra tinkama atsakovė. Teismas pagrįstai konstatavo, kad žalos atsiradimą lėmė ne duobės buvimas, paženklinimo nebuvimas, o paties ieškovo netinkami veiksmai, jo nerūpestingumas, neatidumas. Sutinka su teismu, jog esant administracinės teisės pažeidimo nutarimui, nereikia įrodinėti aplinkybių, kurios įrodytos administraciniu nutarimu. Pasak atsakovės, ieškovas neįrodė ir neturtinės žalos buvimo.

Atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ taip pat prašo apeliacinį skundą atmesti ir palikti galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą. Teigia, jog dėl žalos yra kaltas pats ieškovas. Aplinkybė, kad nepasirinko saugaus greičio, yra įrodyta, todėl jos iš naujo įrodinėti nereikėjo. Priežastinio ryšio buvimą privalo įrodyti ieškovas, tačiau teismas pagrįstai konstatavo, kad priežastinis ryšys buvo tarp žalos ir ieškovo veiksmų.

Apeliacinis skundas tenkintinas iš dalies.

Apeliacinio proceso paskirtis, laikantis CPK 320 str. įtvirtintų bylos nagrinėjimo ribų, patikrinti pirmosios instancijos teismo procesinį sprendimą tiek jo teisėtumo, tiek jo pagrįstumo aspektu. Tai atliekama nagrinėjant faktinę ir teisinę bylos puses, t. y. tiriant byloje surinktus įrodymus patikrinama, ar pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes ir ar teisingai nustatytoms faktinėms aplinkybėms taikė materialines teisės normas. Apeliacinės instancijos teismas bylą nagrinėja neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų. Taip pat apeliacinės instancijos teismas, neatsižvelgdamas į apeliacinio skundo motyvus bei reikalavimus, *ex officio* patikrina, ar nėra CPK 329 str. 2 d. ir 3 d. nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų. Teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą, daro išvadą, kad absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų nėra.

Dėl tinkamo atsakovo

Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Palangos miesto savivaldybės administracija yra netinkama atsakovė. Tinkama atsakovė yra UAB „Palangos komunalinis ūkis“. Ieškovas su tuo nesutinka ir mano, kad žalą privalo atlyginti kelių savininkė – savivaldybė, todėl ji yra tinkama atsakovė byloje. Kadangi tarp atsakovių buvo pasirašyta paslaugų tiekimo sutartis, todėl vadovaujantis CK 6.265 straipsniu, galima solidarioji atsakovių atsakomybė.

Kelio valdytojas – tai fizinis arba juridinis asmuo, teisėtu pagrindu valdantis daiktą (Kelių priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155, 2 punktą, toliau – Aprašas). Sprendžiant dėl objekto, su kuriuo siejama padaryta žala, valdymo (eksploatavimo, priežiūros ar tvarkymo aspektais), kaip civilinės atsakomybės pagal CK 6.266 straipsnį sąlygos, vertintina sutartis, sudaryta tarp atsakovių. Iš bylos medžiagos nustatyta, kad 2011-09-22 Palangos miesto savivaldybės administracija ir UAB „Palangos komunalinis ūkis“ yra

sudariusios paslaugų tiekimo sutartį Nr. 69-PS, pagal kurią UAB „Palangos komunalinis ūkis“ įsipareigojo tiekti Palangos miesto teritorijos tvarkymo ir priežiūros paslaugas, t. y. gatvių dangos ir kitų konstrukcinių elementų priežiūrą, nežymių pažeidimų taisymą ir kita. Pagal minėtos Sutarties 11 punktą UAB „Palangos komunalinis ūkis“ įsipareigojo tinkamai ir laiku atlikti Palangos miesto teritorijos tvarkymo ir priežiūros paslaugas. Savarankiškai apsirūpinti paslaugos atlikimui reikalingais materialiniais ištekliais. Garantuoti atliekamų paslaugų saugumą (Sutarties 12–14 punktai). Palangos miesto savivaldybė, vadovaudamasi Savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktu, numatytą savarankiškąją savivaldybės funkciją perleido UAB „Palangos komunalinis ūkis“. Remiantis teismų praktika, valdytoju gali būti laikomas asmuo, kuriam daiktinės ar prievolinės teisės pagrindu pavesta eksploatuoti, prižiūrėti ar tvarkyti objektą. Atsižvelgus į tai, sutiktina su pirmosios instancijos teismu, jog Palangos miesto savivaldybės administracija nėra tinkama atsakovė. Būtent UAB „Palangos komunalinis ūkis“ CK 6.266 straipsnio prasme yra gatvės, kurioje įvyko eismo įvykis, valdytoja, kuriai prievolinės teisės pagrindu (Sutarties pagrindu) yra pavesta nuolat eksploatuoti, prižiūrėti, tvarkyti objektą, užtikrinti saugų eismą. Be to, pažymėtina, kad atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ neginčija sprendimo dalies, kuria tik ji pripažinta tinkama atsakove.

Dėl prejudicinę reikšmę turinčių įrodymų

Kolegija visiškai sutinka su ieškovu, jog pirmosios instancijos teismas visiškai nepagrįstai administraciniu nutarimu, administracinės teisės pažeidimo protokolu rėmėsi kaip prejudiciniais faktais, kurių antrą kartą įrodinėti nereikia. Kasacinis teismas, aiškindamas CPK 182 straipsnio 2 punkto nuostatą, suformulavo tokias pagrindines taisykles: prejudiciniais faktais laikytinos kitoje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytos aplinkybės; prejudicinių faktų galią tokios aplinkybės turi tik tuo atveju, kai abiejose bylose bet koku procesiniu statusu dalyvauja tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvavusiems byloje asmenims; pirmesnėje civilinėje byloje nustatyti faktai pripažintini prejudiciniais tik tada, kai jie toje byloje buvo įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis, svarbu, kad įrodinėjamas faktas būtų reikšmingas abiejose bylose (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. vasario 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje DnB Nord bankas v. UAB „Dama“, bylos Nr. 3K-3-37/2008; kt.*). Prejudicinių faktų taisyklės taikymas neturi būti išplėstas. Todėl šios taisyklės neturėtų būti taikomos administracinių institucijų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų priimtiems sprendimams ir nutarimams. Šie dokumentai vertintini kaip rašytiniai įrodymai pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles. Atsižvelgus į nurodytas nuostatas, teismas privalėjo nustatyti visų civilinės atsakomybės sąlygų buvimą ar nebuvimą, remdamasis visais byloje pateiktais įrodymais, tačiau to nepadarė ir nepagrįstai rėmėsi tik nutarimu, priimtu administracinės teisės pažeidimo byloje.

Dėl civilinės atsakomybės sąlygų buvimo

CK 6.266 str. 1 d. nustatyta, kad žalą, padarytą dėl pastatų, statinių, įrenginių ar kitokių konstrukcijų, įskaitant kelius, sugriuvimo ar kitokių jų trūkumų, privalo atlyginti šių objektų savininkas (valdytojas), jeigu neįrodo, kad buvo šio kodekso 6.270 str. 1 d. įtvirtintos aplinkybės (nenugalima jėga, nukentėjusio asmens tyčia ar didelis neatsargumas). Šioje normoje įtvirtinta „griežtoji atsakomybė“, t. y. atsakomybė be kaltės. Tai reiškia, kad šiai normai taikyti būtina nustatyti įstatyme nustatyto objekto, kuris sugriuvo ar turėjo kitokių trūkumų, valdymo faktą, žalos asmeniui padarymą ir objekto sugriuvimo ar kitokių trūkumų bei padarytos žalos priežastinį ryšį, tačiau nenustatinėjami neteisėti statinio valdytojo veiksmai ir jo kaltė. Toks reglamentavimas suponuoja išvadą, kad statinių savininkai ir teisėti valdytojai turi prisiimti riziką ir atlyginti dėl statinių sugriovimo ar kitokių trūkumų padarytą žalą net ir tais atvejais, kai ėmėsi visų prieinamų priemonių, buvo rūpestingi ir atidūs, kad žalos neatsirastų, bet ji vis dėlto atsirado.

Nagrinėjamu atveju ginčo dėl žalos nėra, todėl būtina įrodyti atsakovės neteisėtus veiksmus ir priežastinį ryšį tarp žalos ir neteisėtų valdytojo veiksmų.

Atsakovė teigia, jog žala atsirado dėl paties ieškovo veiksmų, o ne dėl to, kad kelyje buvo duobė. Ieškovas teigia, kad eismo įvykis nebūtų įvykęs, jei kelyje nebūtų buvę duobės.

Kolegija su tuo nesutinka. Iš bylos medžiagos nustatyta, kad ieškovas 2013-08-08 10.00 val. ties Kretingos ir Ganyklų gatvių sankryža, Palangoje, įvažiavo į duobę ir apvirto. Dėl eismo įvykio surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolai Nr. 60P-2836581-13, kuriuo nustatyta, jog ieškovas, vairuodamas S. M. priklausančią transportą priemonę (motociklą) HONDA VT1300CX, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) nepasirinko saugaus greičio, nepastebėjo kelyje esančios duobės, dėl to apvirto.

Žalą, padarytą dėl pastatų, statinių, įrenginių ar kitokių konstrukcijų, įskaitant kelius, sugriuvimo ar dėl kitokių jų trūkumų, pagal CK 6.266 straipsnio 1 dalį privalo atlyginti šių objektų savininkas (valdytojas), jeigu neįrodo, kad buvo šio kodekso 6.270 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos aplinkybės (nenugalima jėga, nukentėjusio asmens tyčia ar didelis neatsargumas). Aiškindamas aptariamą normos reglamentavimą Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad statinių savininkai ir teisėti valdytojai turi prisiimti riziką ir atlyginti dėl statinių sugriovimo ar kitokių trūkumų padarytą žalą net ir tais atvejais, kai ėmėsi visų prieinamų priemonių, buvo rūpestingi ir atidūs, kad žalos neatsirastų, bet ji vis dėlto atsirado (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos 2014 m. kovo 31 d. nutartis, priimta civilinėje byloje If P&C Insurance AS v. VĮ „Automagistrėlė“, bylos Nr. 3K-7-57/2014*). Kasacinis teismas išaiškino, kad CK 6.266 straipsnio 1 dalies prasme kelio trūkumas – tai kelio įrenginių komplekso, jo dalies ar atskiro įrenginio statybinių konstrukcijų trūkumas, atsiradęs dėl statybos normų pažeidimų ar netinkamos konstrukcijų priežiūros, ar dėl kitų priežasčių, nepriklausančių nuo savininko (valdytojo) valios.

Statinio rūšies – kelio – priežiūra yra nuolatiniai kelio darbai siekiant užtikrinti saugų eismą ir numatytą kelio bei jo statinių tarnavimo laiką (Kelių įstatymo 2 straipsnio 8 dalis). Kaip jau nustatyta, šią priežiūrą pagal paslaugų tiekimo sutartį vykdo atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“. Atsakovės veiksmų neteisėtumas vertinamas pagal tai, kaip ji atliko priežiūrą, t. y., ar tinkamai vykdė paslaugų tiekimo sutartį, ar nepažeidė jos veiklą reglamentuojančių teisės normų. Kaip jau nustatyta, UAB „Palangos komunalinis ūkis“ yra sudariusi paslaugų tiekimo sutartį Nr. 69-PS, pagal kurią UAB „Palangos komunalinis ūkis“ įsipareigojo tiekti Palangos miesto teritorijos tvarkymo ir priežiūros paslaugas, t. y. gatvių dangos ir kitų konstrukcinių elementų priežiūrą, nežymių pažeidimų taisymą ir kita. Ginčo, kad atsakovė nebuvo atsakinga už kelio priežiūrą, kur įvyko avarija, nėra. Sutarties priede yra numatyti darbai, kuriuos privalėjo atlikti UAB „Palangos komunalinis ūkis“. Vienas iš nurodytų – asfaltbetonio dangoje atsiradusių duobių užtaisymas. Sutarties 10 punkte šalys numatė, kad sutartį vykdo laikydamos normatyvinių techninių dokumentų. Direkcijos generalinio direktoriaus 2004 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-62 patvirtintų Automobilių kelių techninės priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) (ST 8871063.09:2004) 8.4 punkte įtvirtinta, kad kelių techninės priežiūros darbai – tai nuolatiniai kelio elementų priežiūros darbai, užtikrinantys saugų eismą ir numatytą kelio bei jo statinių tarnavimo laiką. Atsakovė byloje neginčijo aplinkybės, kad duobės nebuvo, kad ji nebuvo pažymėta specialiu ženklinimu. Vadinas, atsakovė pareigos tinkamai prižiūrėti kelius neįvykdė, buvo nepakankami atidi ir rūpestinga. Laiku nesiėmė reikiamų priemonių pašalinti kliūtį. Sutiktina su ieškovu, jog aplinkybė, kad daugiau niekas pretenzijų dėl duobės nepareiškė, dar nereiškia, kad atsakovė nėra atsakinga už įvykusį eismo įvykį ir kad niekas dėl duobės negalėjo patirti žalos. Įvertinus atsakovės pareigą prižiūrėti tinkamai kelius laikantis visų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, kelių priežiūros institucijai keliamus tikslus, tai, kad atsakovė turi atlyginti žalą ir tuo atveju, kai ėmėsi visų prieinamų priemonių, buvo rūpestinga ir atidi, konstatuotina, kad atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ netinkamai vykdė Palangos miesto kelių priežiūrą, t. y. atliko neteisėtus veiksmus CK 6.246 straipsnio prasme. Kadangi atsakovė netinkamai prižiūrėjo kelius, todėl įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo padaryta žala. Priežastinis ryšys tarp atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ neteisėtų veiksmų ir žalos yra akivaizdus.

Tačiau byloje yra pakankami duomenų, patvirtinančių, kad ir ieškovas elgėsi neapdairiai, nepasirinko saugaus greičio, todėl ir jo veiksmai turėjo įtakos žalos atsiradimu. Tai patvirtina

administracinio teisės pažeidimo byloje (Nr. 60N-2836589-13) 2013-08-08 priimtas nutarimas, kuriuo ieškovui paskirta 30 Lt dydžio bauda. Bauda jam paskirta už tai, kad elgėsi nerūpestingai, nepasirinko saugaus greičio, todėl nepastebėjo duobės. Duomenų, kad ieškovas būtų viršijęs saugų greitį, nėra. Ieškovas teigia, kad įvertinus tai, kad sankryža, kurioje įvyko eismo įvykis, yra labai judri, kad vasaros sezono metu eismas yra ypač intensyvus, tai, kad, saugodamas kitus eismo dalyvius, negalėjo išvengti duobės, nėra pagrindo konstatuoti jo neatsargumą. Kaip jau minėta, ieškovo neatsargumas yra įrodytas rašytiniais dokumentais. Šių oficialių duomenų ieškovas nepaneigė jokiais rašytiniais įrodymais, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad ieškovo veiksmai neturėjo įtakos žalos atsiradimui. Tačiau tai nepaneigia atsakovės neteisėtų veiksmų ir padarytos žalos priežastinio ryšio, bet sudaro pagrindą spręsti dėl atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ atsakomybės dydžio.

Nagrinėjamu atveju nepaneigta, kad autoįvykis galėjo kilti ir dėl automobilį vairavusio asmens neatsargių veiksmų. Ieškovas pats nurodė, kad tuo metu važiavo 30 km/h greičiu, todėl darytina prielaida, kad esant nedideliame greičiu, ieškovas turėjo galimybę išvengti duobės. Įvertinusi visas aplinkybes, atsakovės neteisėtus veiksmus, tai, kad atsakovei yra keliama didesni reikalavimai nei įprastai, tai, kad atsakovė privalo atsakyti net ir tuo atveju, kuomet elgėsi rūpestingai ir apdairiai, kolegija konstatuoja, kad atsakovės atsakomybė dėl įvykusio įvykio yra didesnė nei ieškovo (70 proc.) (CPK 178 str. 185 str.).

Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, yra pagrindas tenkinti reikalavimą dėl turtinės žalos atlyginimo iš dalies – iš atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ priteisti 2 735,29 Eur (9444,42 Lt) turtinės žalos atlyginimo.

Dėl neturtinės žalos atlyginimo

Ieškovas ieškiniu prašė priteisti 1000 Lt neturtinės žalos atlyginimo. Pirmosios instancijos teismas, atmetęs reikalavimą dėl turtinės žalos, atmetė ir reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo. Neturtinės žalos atsiradimą ieškovas grindžia sveikatos sužalojimu, patirtu emociniu šoku, nerviniu sukrėtimu, baime vairuoti motociklą.

Neturtinė žala yra asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita, teismo įvertinti pinigais. Neturtinės žalos dydžio nustatymui ir teisingam atlyginimui yra svarbu, į kokias vertybes buvo kėsintasi ir koku būdu jos buvo pažeistos. Vienas iš neturtinės žalos dydžio parinkimo kriterijų yra pasekmės. Jeigu jos susijusios su asmens sveikatos dideliais pakenkimais, rimtų sužalojimų asmeniui sukėlimu, kentėjimais nuo fizinio skausmo žalojimo metu, yra lydimos nerimo dėl sveikatos ateityje, jeigu jos susijusios su ateities intervencijomis ar kitokiu poveikiu žmogaus kūnui dėl pasekmių šalinimo (operacijomis, specialiomis procedūromis ir kt.), tai yra esminis neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijus.

CPK 178 str. yra nurodyta, kad šalis turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus. Ieškovas teismui pateikė iš Klaipėdos jūrininkų ligoninės gydytojo konsultanto išrašą, kur nurodyta diagnozė yra kojos ir rankos paviršiniai sužalojimai. Iš pateikto recepto matyti, kad atsakovui išrašytas tik pleistras nubrozdinimams uždengti bei kremas, kuris vartojamas paviršinių odos žaizdų gijimui lengvinti. Duomenų, kad ieškovas dėl patirtų sužalojimų kurį laiką būtų buvęs nedarbingas, nėra. Taip pat nėra pateikta duomenų, kad ieškovas dėl patirto streso ar kamuojamos baimės būtų kreipęsis į specialistus pagalbos. Priteistinas žalos dydis kiekvieną kartą yra ribojamas ne tik objektyvių aplinkybių visumos, bet ir teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų (CK 1.5 str., 6.250 str. 2 d.). Kolegija, atsižvelgusi į tai, kad ieškovas patyrė tik paviršinius sužalojimus, dėl kurių netapo nedarbingas, ir daugiau neįrodė jokių sveikatos pakitimų, konstatuoja, jog ieškovo reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo yra nepagrįstas, todėl atmestinas (CPK 178 str.).

Dėl atsakovės Palangos miesto savivaldybės administracijos atsakomybės

Teismui konstatavus, kad už žalą atsakinga yra atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“, ieškinys atsakovės Palangos miesto savivaldybės administracijai atmestinas visiškai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

Ieškovas pirmosios instancijos teisme patyrė iš viso 162,76 Eur (562 Lt) bylinėjimosi išlaidų (326 Lt – žyminis mokestis ir 236 Lt kitos išlaidos (sumokėjo už motociklo vertinimo ataskaitą). Duomenų apie atstovavimo išlaidas nėra pateikta.

Atsakovė UAB „Palangos komunalinis ūkis“ pirmosios instancijos teisme iš viso patyrė 579,24 Eur (2000 Lt) bylinėjimosi išlaidų.

Atsakovė Palangos miesto savivaldybės administracija duomenų apie patirtas bylinėjimosi išlaidas nepateikė.

Dėl atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ tenkinus ieškinį iš dalies (65 proc.), iš atsakovės ieškovui priteistina 105,80 Eur bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme.

Iš ieškovo atsakovei UAB „Palangos komunalinis ūkis“ priteistina 202,73 Eur bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme.

Ieškovas pateikė duomenis, kad apeliacinės instancijos teisme už atstovavimą patyrė 290 Eur išlaidų ir sumokėjo 94 Eur žyminio mokesčio už apeliacinį skundą (iš viso 384 Eur).

Atsakovės duomenų apie patirtas bylinėjimosi išlaidas apeliacinės instancijos teisme nepateikė.

Iš dalies tenkinus apeliacinį skundą, iš atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ ieškovo naudai priteistina 249,60 Eur bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 325–330 straipsniais, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2015 m. sausio 6 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą.

Ieškinį tenkinti iš dalies.

Iš atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ ieškovui R. P. priteisti 2 735,29 Eur (9444,42 Lt) turtinės žalos atlyginimo.

Kitą ieškinio dalį atsakovei UAB „Palangos komunalinis ūkis“ atmesti.

Ieškinį atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai atmesti visiškai.

Iš atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ ieškovo R. P. naudai priteisti 105,80 Eur bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme ir 249,60 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme.

Iš ieškovo R. P. atsakovės UAB „Palangos komunalinis ūkis“ naudai priteisti 202,73 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme.

Kolegijos pirmininkė Rimvida Zubernienė

Kolegijos teisėjos Jolanta Gailevičienė

Raimonda Andrulienė